

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

Дейност 3.2. Бенчмаркинг и изследване - съпоставка на степента на хармонизация на институционалната рамка между държавите Република България и Република Гърция

/РЕЗЮМЕ/

1. Постановка на проблема в закони и други нормативни актове.

Съгласно Конституцията на Република България държавата създава условия за организиране и провеждане на професионално образование и обучение. Основният закон, който определя развитието на системата за професионално образование и обучение е Законът за народната просвета (ЗНП), уреждащ устройството, функциите и управлението на системата на народната просвета. Със Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план (ЗСОМУП) се регламентират условията и реда за завършване на степен на образование и за преминаване в следващата степен, както и характеристиките на общообразователния минимум и на учебния план. Законът за професионалното образование и обучение (ЗПОО) урежда системата за професионално образование и обучение на национално, регионално и местно равнище, както и организацията, институциите и финансирането на системата на професионалното образование и обучение. Пряко отношение към разглежданата материя имат и :Кодексът на труда (КТ); Законът за насърчаване на заетостта (ЗНЗ); Законът за признаване на професионални квалификации (ЗППК); Законът за народните читалища (ЗНЧ) и Наредба № 2 от 14.04.2003 г. за признаване на завършени етапи на училищно обучение или степени на образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужди държави .

В чл. 5 ал 2 от Закона за професионалното образование и обучение се регламентира, че професионалното обучение осигурява придобиването на квалификация по професия или по част от професия, както и усъвършенстването ѝ. При условия, определени с този закон, със Закона за народната просвета и Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план, то осигурява и завършването на основно образование или на класове от средното образование. В ал. 4 е определено, че професионалното обучение може да се осъществява и по пътя на обучение чрез работа (дуално обучение).

2. Описание на стандартите за професионално обучение в България по класове, подкласове и единични групи от Националната класификация на професиите и длъжностите в Република България.

2.1. Държавни общообразователни изисквания

Държавните образователни изисквания (ДОИ) за придобиване на квалификация по професии от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СППОО) по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО) са документи,

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

които на основание чл. 42, т. 3, (б) от ЗПОО¹ се разработват и актуализират от Националната агенция за професионално образование и обучение и се утвърждават с наредби на министъра на образованието и науката, съгласувано със съответните министерства и ведомства. С ДООИ за придобиване на квалификация по професии се определят задължителните професионални компетенции, необходими за упражняване на професията и те са задължителни за всички обучаващи институции, които имат право да организират обучение завършващо с издаване на Свидетелство за професионална квалификация или Удостоверение за професионално обучение.

Държавните образователни изисквания по професии съдържат: Изисквания за минималното входящо квалификационно и образователно равнище за ученици и за възрастни; Описание на професията; Възможности за продължаване на професионалното обучение; Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД); Цели на обучението; Резултати от ученето; Изисквания към материалната база за обучение по теория и по практика; Изисквания към обучаващите.

Държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии предоставят необходимата информация във връзка с: Планиране на индивидуалната кариера; Разработване на учебни планове и програми; Планиране на развитието на човешките ресурси в предприятията; Подбор и наемане на персонал; Обучение и оценка на компетентността на персонала; Разработване на предложения за промени в съдържанието на професионалното обучение.

1. Съдържател, ресторант - код длъжност 1315-3002 (код по НКПД 2011: 1412 3011)

Съгласно СППОО, длъжността „Съдържател, ресторант“ (1315-3002 (1412 3011) може да се заема от завършили специалност „Организация и управление в ресторантьорството“ или „Производство и обслужване в заведенията за хранене и развлечение“

Професионално направление: 811 Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг

3.1 Входни характеристики

<u>Ресторантьор III СПК</u>	<u>Завършен 7 клас или завършено основно образование</u>
<u>Ресторантьор IV СПК</u>	<u>Завършено средно образование</u>

3.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Придобилият трета степен на професионална квалификация по професия

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

"Ресторантьор" може да продължи обучението си за придобиване на професионална квалификация по професия "Ресторантьор" - четвърта степен, като обучението му по задължителната професионална подготовка се зачита. Придобилият трета степен на професионална квалификация по професия "Ресторантьор" може да продължи обучението си за придобиване на професионална квалификация по друга професия от професионалните направления "Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг" и "Пътувания, туризъм и свободно време", като част от задължителната професионална подготовка се зачита. Съдържанието на надграждащото обучение се прави след сравнение на компетенциите и резултатите от учене, описани в Държавните образователни изисквания (ДОИ) по професии.

3.3. Възможности за професионална реализация

Съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД) в Република България лицата, придобили трета степен на професионална квалификация по професията "Ресторантьор", могат да заемат длъжностите: 1315-3001 Гостилничар; 1315-3002 Съдържател, ресторант; 1315-3003 Управител, заведение за обществено хранене; 1315-3009 Управител, ресторант; 1315-3010 Управител, ресторант на самообслужване; 1315-3011 Управител, сладкарница/кафене; 1315-3012 Управител, снекбар; 5122-2001 Главен готвач; 5123-2004 Салонен управител; 5123-2006 Отговорник, търговска зала, както и други длъжности, включени при актуализирането на НКПД.

Лицата, придобили четвърта степен на професионална квалификация по професията "Ресторантьор", могат да заемат длъжностите: 1315-3001 Гостилничар; 1315-3002 Съдържател, ресторант; 1315-3003 Управител, заведение за обществено хранене; 1315-3009 Управител, ресторант; 1315-3010 Управител, ресторант на самообслужване; 1315-3011 Управител, сладкарница/кафене; 1315-3012 Управител, снек-бар; 5122-2001 Главен готвач; 5123-2004 Салонен управител; 5123-2006 Отговорник, търговска зала, както и други длъжности, включени при актуализирането на НКПД.

3.4. Цели на обучението

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да притежават определени професионални компетенции, които са посочени в съответните нормативни документи.

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

3.5.Резултати от ученето

3.5.1.Ресторантьор, III СПК.

В резултат на обучението си курсистите придобили трета степен на професионална квалификация придобиват компетенции в областта на подържане на хигиена в заведенията за хранене и развлечения,добиват умения да контролират спазване на правилата за предодвратяване замърсяването на околната среда,,съставяне и планиране на менюта,организиране на снабдяването и съхраняването на хранителните продукти,работата в кухнята ,организиране и контрол на персонала и т.н.

3.5.2.Ресторантьор, IV СПК

Придобилите четвърта степен на професионална квалификация по професията „Ресторантьор“ трябва да притежават професионални компетенции аналогични на посочените по-горе.

3.6.Чуждоезикови умения

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да умее да служи със специфичната за професията терминология поне на един западен език.

3.7.Компютърни умения

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва притежава необходимите професионални умения за работа с подобен тип техника.

4.Монтажник, метални конструкции - код длъжност 7214-2007

Съгласно СППОО, длъжността „Монтажник, метални конструкции“ (7214-2007) може да се заема от завършили специалност „Метални конструкции“, професионално направление Строителство.

Таблица

<u>Професионално направление:</u>	
<u>582</u>	<u>Строителство</u>
<u>Наименование на професията:</u>	
<u>582040</u>	<u>Строител-монтажник</u>
<u>Специалност</u>	<u>Степен на професионална квалификация:</u>
<u>5820402</u>	<u>Метални конструкции Втора</u>

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

4.1. Входни характеристики

4.1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години

За придобиване на втора степен на професионална квалификация по професията "Строител-монтажник" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение входящото минимално образователно равнище е: за ученици - завършено основно образование или завършен клас от средното образование при срок на обучението до 4 години (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В) и за лица, навършили 16 години - завършен клас от средното образование или завършено средно образование при срок на обучението 1 година (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В).

4.1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията "Строител-монтажник" с придобиване на втора степен на професионална квалификация не се изисква кандидатите да притежават по-ниска степен на професионална квалификация или професионален опит. За лица, завършили обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация по професията "Помощник в строителството" и по други професии от професионално направление "Строителство", както и за лица с професионален опит по професията, се организира надграждащо обучение.

4.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

"Строител-монтажник" обучаваният може да се обучава по друга специалност от тази професия или по друга професия с възможност за придобиване на трета степен на професионална квалификация, като обучението му по задължителната професионална подготовка - единна за всички направления и единна за професиите от професионално направление "Строителство", се зачита.

4.3. Възможности за професионална реализация

Придобилите втора степен на професионална квалификация по професията "строител-монтажник" могат да постъпват на работа на длъжности (професии) от група 712 "Строители на сгради и сродни на тях", от единична група 7134 "Работници по изолации", единична група 7135 "Работници по стъклопоставяне", единична група 7214 "Изготвители и монтажници на метални конструкции" от НКПД - 2011, както и други длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

4.4. Цели на обучението

4.4.1. Цели по общата ЗПП - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да притежава определени професионални компетенции, които са посочени в съответните нормативни документи.

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

4.4.2.Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление "Строителство"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: познава и прилага нормативните документи при изпълнение на трудовите си задължения; познава основните строителни материали, знае и прилага правилата за транспортирането и съхранението им; познава елементите на сгради, видовете конструкции и етапите при изграждането им; познава правилата за работа с универсални и специфични строителни инструменти и машини; познава и спазва технологичната последователност за изпълнение на строителните работи; познава и спазва нормативните документи, регламентиращи дейностите в строителството; измерва и изчислява ръчно, с калкулатор и компютър (чрез специализиран софтуер) размери, площи и обеми.

4.4.2.Цели на обучението по специфичната за професията "Строител-монтажник" задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: описва видовете сглобяеми стоманобетонни елементи и метални конструкции; познава технологията на изпълнение и начините за монтаж на сглобяеми стоманобетонни елементи и на метални конструкции; познава специфични материали, машини и инструменти, предназначението им и правилата за работа с тях; разтоварва и складира стоманобетонни и метални елементи на строителната площадка; познава правилата за правилната организация на трудовата дейност и работното място; извършва основни дейности по монтажа на сглобяемите стоманобетонни елементи и метални конструкции; прави антикорозионна защита; участва в подготвителните работи на строителната площадка; разтоварва и складира различни видове елементи на сухото строителство на строителната площадка; разчертава и разкроява материалите, планира изразходването им; извършва монтаж на различни елементи; извършва довършителни работи по лицевите повърхности; извършва ремонтни работи по сухо строителство; извършва монтаж и ремонт на дървена, PVC, алуминиева и стоманена дограма, като спазва технологичната последователност; поставя стъкла и монтира стъклопакети; оценява и приема основата за изолационните работи; разтоварва и складира изолационни материали на строежа съгласно правилата на производителя; подготвя основата за монтаж на изолационните материали и покрития; извършва основните дейности по монтажа на изолационните материали и покрития, като спазва технологичната последователност; извършва ремонтни работи по изолационни работи; измерва количеството на извършената работа, определя стойността на труда, планира материалите; познава и прилага технологиите за ремонт, саниране и поддръжка на сградния фонд.

4.5.Резултати от ученето

В резултат на процеса на учене курсистите придобиват определени професионални компетенции общи за професията „Строител-монтажник“ и специфични за специалност „Метални конструкции“.

4.6. Чуждоезикови умения

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да познава и умее да използва основна строителна техническа и технологична терминология на поне един чужд език (от официалните езици на ЕС).

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

4.7. Компютърни умения

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да притежава основни умения за работа с компютър и специализиран софтуер.

5. Водопроводчици, тръбопроводчици и сродни на тях - Единична група 7136 (код по НКПД 2011: 7126)

Професионално направление - Строителство (код 582), Електротехника и енергетика (код 522), Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства (525).

Наименование на професията - Монтажник на водоснабдителни и канализационни мрежи (код 582050), Монтьор на енергийни съоръжения и инсталации (522040), Корабен монтьор (525110).

Наименование на специалности - Вътрешни В и К мрежи (код 5820501); Външни В и К мрежи (код 5820502), Газова техника (5220406), Корабни тръбни системи (5251102)

Степен на ПК - втора

5.1. Входни характеристики

5.1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години.

5.1.1.1. Монтажник на водоснабдителни и канализационни мрежи

За придобиване на втора степен на професионална квалификация по професията "Монтажник на водоснабдителни и канализационни мрежи" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО входящото минимално образователно равнище е: за ученици - завършено основно образование или завършен клас от средното образование при срок на обучението до 4 години (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В) и за лица, навършили 16 години - завършен клас от средното образование или завършено средно образование при срок на обучението 1 година (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В).

5.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

5.2.1. Монтажник на водоснабдителни и канализационни мрежи

Монтажникът на водоснабдителни и канализационни мрежи, завършил едната специалност от професията, може да се обучава по другата, като обучението по общата задължителна професионална подготовка, по отрасловата професионална подготовка за професионално направление "Строителство" и част от специфичната за професията подготовка се зачита. Той може да се обучава и по друга професия от професионално направление "Строителство" с придобиване на втора степен на професионална квалификация, като обучението по общата задължителна професионална подготовка и по отрасловата задължителна професионална

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

подготовка се зачита.

Придобилият втора степен на професионална квалификация по професията "Монтажник на водоснабдителни и канализационни мрежи" може да продължи обучението си по професията "Строителен техник", специалност "Водно строителство", за придобиване на трета степен на професионална квалификация, като обучението по общата задължителна подготовка и по отрасловата задължителна професионална подготовка се зачита.

5.3. Възможности за професионална реализация

5.3.1. Монтажник на водоснабдителни и канализационни мрежи

Придобилите втора степен на професионална квалификация по професията "Монтажник на водоснабдителни и канализационни мрежи" могат да постъпват на работа на длъжности (професии) от единична група 7126 Водопроводчици и тръбопроводчици от НКПД - 2011, както и други длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

5.4. Цели на обучението

5.4.1. Цели по общата ЗПП - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да познава редица правила за работа, в това число и правилата за здравословни и безопасни условия на труд, за противопожарна и аватийна безопасност и т.н.

5.4.2. Цели на обучението по отрасловата ЗПП - единна за всички професии от професионално направление "Строителство"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: описва основните строителни материали, тяхното приложение, начините на съхранение и транспорт; познава елементите на сградата, тяхната конструкция и изпълнение; дефинира и спазва точно технологичната последователност на операциите за изпълнение на конкретна работа; умее да разчита техническа документация (схеми, чертежи и инструкции); познава основните компоненти на организацията в строителството; анализира резултатите от извършени монтажни и демонтажни дейности при нормални и аварийни ситуации и измерва основни технически параметри; спазва изискванията и разпоредбите на нормативните документи, регламентиращи дейността.

5.4.3. Цели на обучението по специфичната за професията "Монтажник на водоснабдителни и канализационни мрежи" ЗПП

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да притежава редица специфични качества и умения, които ясно и точно са формулирани в учебните планове и програми

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

5.4.4.Цели на обучението по отрасловата ЗПП- единна за всички професии от професионално направление "Електротехника и енергетика"

След завършване на обучението обучаваният трябва да: знае и прилага изискванията и разпоредбите на нормативните документи, регламентиращи дейностите в електротехниката и енергетиката и опазването на околната среда; разчита и използва техническа, конструктивна и технологична документация - наредби, правилници, инструкции, каталози, схеми, чертежи и др.; знае свойствата на основните суровини и материали, използвани в електротехниката и енергетиката, технологичното им предназначение, транспорт и съхранение; работи безопасно с основни шлосерски и общомонтажни инструменти, уреди, машини, приспособления и заваръчна техника; познава основните подемно-транспортни съоръжения и изискванията за работа с тях; умее да извършва такелажни операции; знае основните понятия, закони и закономерности в електротехниката и използва технически средства за измерване на електрически величини; познава енергоспестяващи технологии, използвани в професията.

5.4.5.Цели на обучението по специфичната за професията "Монтьор на енергийни съоръжения и инсталации" ЗПП

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: познава физическата същност на основни топлотехнически и електрически величини и използва технически средства за измерването им; знае основни понятия, закони и процеси в хидро- и газодинамиката, термодинамиката и топлопренасянето и тяхното приложение в енергийните съоръжения; познава предназначението и конструкциите на машинни елементи, детайли, възли и апарати; извършва монтажно-демонтажни и ремонтни операции с машинни елементи, детайли и възли; познава и използва стандартните графични и буквени означения на уреди, елементи и съоръжения в чертежи и схеми; познава устройството, принципа на действие и различни конструкции на хидравлични машини и т.н.

5.4.6.Цели на обучението по отрасловата ЗПП единна за всички професии от професионално направление "Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: разпознава, разчита и използва в практиката техническа конструкторска и технологична документация - правилници, инструкции, каталози, схеми, скици и др.; познава основните материали и инструменти и тяхното предназначение, умее да ги избира и да работи безопасно с тях при изпълнение на основните шлосерски, ремонтни и монтажни операции; знае основните закони на техническата механика; познава основните машини и елементи, детайли и възли, умее да оценява годността им и може да извършва монтажно-демонтажни и ремонтни операции с тях; познава основите на електротехниката и електрониката; спазва технологичната последователност при организиране и извършване на монтажно-демонтажни и ремонтни операции на основни машинни елементи, детайли и възли при правилна организация на работното място и рационално използване на работното време.

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

5.4.7.Цели на обучението по специфичната за професията "Корабен монтьор" ЗПП

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:познава устройството на кораба, корабните системи, механизми и устройства, основните елементи на корабния корпус и всички други дейности свързани със специфичните особености на професията.

5.5.Резултати от ученето

5.5.1.Монтажник на водоснабдителни и канализационни мрежи

Курсистите обучавали се в тази професия получават професионални компетенции общи за професията „Монтажник на водоснабдителни и канализационни мрежи“, специфични за специалност „Вътрешни В и К мрежи“,и специфични за специалност „Външни В и К мрежи“.

5.5.2.Монтьор на енергийни съоръжения и инсталации, Газова техника (5220406)

Курсистите обучавали се в тази специалност получават професионални компетенции общи за професията „Монтьор на енергийни съоръжения и инсталации“ и специфични за специалност „Газова техника“.

5.5.3.Корабен монтьор,.Корабни тръбни системи

Обучаващите се курсисти получават професионални компетенции общи за професията „Корабен монтьор и специфични за специалност „Корабни тръбни системи“.

5.6. Чуждоезикови умения

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да умее да използва основна строителна техническа и технологична терминология на български и на чужд език и да разчита проекти, монтажни планове и схеми на В и К мрежи на български и на чужд език.

5.7. Компютърни умения

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да познава правилата за работа с компютър и използва програмни продукти, свързани с професионалните задължения;

6.Работници по производството на храни и сродни на тях - Група 741 (код по НКПД 2011:751)

Професионално направление - Хранителни технологии (541)

Наименование на професията - Хлебар -сладкар (541030); Работник в хранително -

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

вкусовата промишленост (541050);

Наименование на специалности - Производство на хляб и хлебни изделия (5410301); Производство на сладкарски изделия (5410302); Декорация на сладкарски изделия (5410303); Хранително - вкусова промишленост (5410501).

Степен на ПК: лебар –сладкар, втора степен на професионална квалификация и работник в хранително -вкусовата промишленост, първа степен на професионална квалификация.

6.1.Входни характеристики

Таблица

<u>Специалности</u>		<u>Степен на професионална квалификация</u>	<u>Входящо минимално образователно равнище</u>
<u>5410301</u>	<u>Производство на хляб и хлебни изделия</u>	<u>втора</u>	<u>завършено основно образование</u>
<u>5410302</u>	<u>Производство на сладкарски изделия</u>	<u>втора</u>	<u>завършено основно образование</u>

6.1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години

6.1.1.1. Хлебар -сладкар

За придобиване на втора степен на професионална квалификация по професията "Хлебар-сладкар" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО входящото минимално образователно равнище е за ученици - завършено основно образование или завършен клас от средното образование при срок на обучението до 4 години (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В) и за лица, навършили 16 години - завършен клас от средното образование или завършено средно образование при срок на обучението 1 година (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В).

6.1.1.2.Работник в хранително -вкусовата промишленост

Входящото минимално образователно равнище за придобиване на първа степен на професионална квалификация - завършен шести клас.Поставени са изисквания към здравословното състояние на кандидатите за обучение.

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

6.1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За лица с професионален опит по професията „Хлебар - сладкар“ може да се организира надграждащо обучение.

6.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

6.2.1. Хлебар -сладкар

След придобиване на втора степен на професионална квалификация по специалност от професията "Хлебар-сладкар" обучаваният може да продължи обучението си по друга специалност от тази професия или да продължи обучението си за придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията 541010 "Техник-технолог в хранително-вкусовата промишленост", специалност 5410102 "Производство на хляб, хлебни и сладкарски изделия". Обучението по общата, задължителната и отрасловата професионална подготовка и част от специфичната се зачита.

6.2.2. Работник в хранително -вкусовата промишленост

Придобилите първа степен на професионална квалификация по специалността могат да се обучават за придобиване на квалификация по професията "Оператор в хранително- вкусовата промишленост" - втора степен на професионална квалификация, и "Техник- технолог в хранително-вкусовата промишленост" - трета степен на професионална квалификация, като обучението по общата задължителна професионална подготовка, единна за всички професионални направления, и отрасловата задължителна професионална подготовка по професионално направление "Производство на храни и напитки" се зачита.

6.3. Възможности за професионална реализация

6.3.1. Хлебар -сладкар

Придобилите втора степен на професионална квалификация по професията "Хлебар-сладкар" могат да постъпват на работа на длъжности (професии) от следните единични групи 3434-2002 Главен сладкар, 7512 Работници по производство на хлебни, сладкарски и тестени изделия, 3119-3022 Техник, технолог на хляб и хлебни изделия, 8160-2032 Машинен оператор, производство на хляб, 8160-2033 Машинен оператор, производство на шоколад и шоколадови изделия, 8160-2034 Машинен оператор, хлебни изделия, както и на други длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

6.3.2. Работник в хранително -вкусовата промишленост

Придобилите квалификация по професията "Работник в хранително-вкусовата промишленост" - първа степен на професионална квалификация, могат да постъпват на работа на длъжности (професии) от Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД) (2006 г.) отговарящи на получената квалификация включени в единична група 9322 Пакетировачи (ръчно) и други работници в промишлеността.

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

6.4.Цели на обучението

6.4.1. Цели на обучението по общата ЗПП - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да притежава необходимите знания по отношение нормативните уредби, осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, да има съответните икономически познания, да попълва стандартизирани разходно нормативни документи и т.н.

6.4.2.Цели на обучението по отрасловата ЗПП - единна за всички професии от професионално направление "Хранителни технологии"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: спазва санитарно-хигиенните норми и изискванията за опазване на околната среда; класифицира основните хранителни суровини, материали и добавки, знае технологичното им предназначение, може да определя качеството им органолептично или чрез лабораторни анализи, борави с контролно-измервателни уреди и средства; обяснява основните процеси и операции при производството на храни и напитки, може да работи с технологичното обзавеждане, знае правилата за транспорт и съхранение на суровини, полуфабрикати, опаковки и готова продукция; запознат е със стандартизираната техническа и технологична документация за всяко изделие и владее професионалната терминология; познава документацията на системите за контрол на качеството и безопасността на храните и умее да документира текуща информация.

6.4.3.Цели на обучението по специфичната за професията "Хлебар-сладкар" ЗПП

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: познава задължителната технологична документация за всяко изделие; характеризира основните етапи от производството на изделието и технологичната им последователност; класифицира основните суровини и материали, характеризира техните свойства; транспортира, съхранява, подбира, дозира и подготвя суровини, материали и полуфабрикати, спазвайки технологичните инструкции и правила и др.

6.4.4.Цели на обучението по професията „Работник в хранително-вкусовата промишленост“

Основна цел на обучението по професията "Работник в хранително-вкусовата промишленост" е придобиване на професионална компетентност при изпълнение на трудови операции и процеси в производството на храни и напитки.

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да притежава ключови компетенции при обучението по общата задължителна професионална подготовка, единна за всички професионални направления. Наред с това трябва да формира базисни компетенции за изпълнение на дейностите единни за всички професии от професионално направление "Производство на храни и напитки". Трябва да знае целите и същността на технологичните операции и начините за изпълнението им; да познава устройството, действието и начините за

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

безопасна работа с уреди, инструменти и технически средства при обработка и транспортиране на суровини и материали, полуфабрикати и готова продукция и т.н.

6.5.Резултати от ученето

6.5.1 Хлебар –сладкар.

В резултат на процеса на обучение курсистите трябва да притежават определени компетенции разделени на няколко групи. В първата от тях са компетенциите общи за професията „хлебар-сладкар“, следвани от тези за специалност „производство на хляб и хлебни изделия“, „производство на сладкарски изделия“ и „декорация на сладкарски изделия“. Усвояването на тези компетенции дава възможност за успешна професионална реализация на курсистите.

6.5.2.Работник в хранително -вкусовата промишленост

Обучението по ЗПП, включващо теория и практика, се регламентира с учебен план и учебни програми, които се разработват на базата на ДООИ за придобиване на квалификация по професията "Работник в хранително-вкусовата промишленост" - първа степен на професионална квалификация.

Съдържанието на обучението по професията "Работник в хранително-вкусовата промишленост" - първа степен на професионална квалификация придобиване на професионални компетенции в различните тематични области, в това число и такива засягащи общата професионална подготовка-единна за всички професионални направления. Формулират се ясно целите на обучение, както по отношение на теоритичната, така и по отношение на практическата подготовка. При тази професия няма формулирани изисквания за чуждоезикови умения. След завършване на обучението обучаващия трябва да умее да намира, въвежда и съхранява информация в компютър и да работи с текстообразуващи програми.

7.Инструктор, обучение на водачи на МПС - Код на длъжността: 3340-5004 (код по НКПД 2011: 5165 5001)

Професионално направление: Транспортни услуги (840)

Наименование на професията: Инструктор за обучение на водачи на моторни превозни средства (840040)

Наименование на специалност: Обучение за водачи на МПС (8400401)

СПК: четвърта

7.1.Входни характеристики

Минималното входящо образователно равнище е завършено средно образование. Наред с това се поставя изискването за входяща професионална правоспособност, касаеща задължителното условие кандидат курсистите да притежават правоспособност за управление на МПС от

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

различните категории.

Нареде с това кандидатът трябва да е придобил правоспособност за управление на МПС най-малко пет години преди датата на кандидатстване, да не е наказван с "лишаване от право да управлява МПС" или да са изминали най-малко 3 години от налагане на наказанието, а така също да не е осъждан за умишлено престъпление от общ характер. Има изисквания и към здравословното състояние на кандидатите за обучение.

7.2. Цели на обучението

Основната цел на обучението е придобиването на теоретични знания, практически умения, управленческа подготовка и развиването на личностни и професионални качества за изпълнение на типични трудови дейности, свързани с организацията и провеждането на обучение на кандидати за придобиване на правоспособност за управление на МПС. По време на обучение курсистите трябва да усвоят определени компетенции по процеса на обучение и по финанси и управление на дейността, по управление на МПС, по методика на обучението на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на МПС, по безопасност на движението по пътищата, да познава, описва, обяснява и прилага на практика правилата и нормите на поведение при ПТП, да познава, описва и обяснява реда за документиране на ПТП

7.3. Съдържание на обучението

Съдържанието на обучението по общозадължителната и специализираната професионална подготовка, определени с ДООИ за професията "Инструктор за обучение на водачи на МПС", се реализира чрез учебен план и учебни програми, които се разработват от съответната обучаваща институция.

Учебният план определя характера и насочеността на обучаващата институция (професионално училище, професионална гимназия, колеж, център за професионално обучение и др.). Той се изгражда върху основата на учебна предметна или модулна система.

Учебният план съдържа броя и наименованието на изучаваните предмети (модули), техния хорариум и последователност на изучаването им и начина на оценяване.

Учебната програма определя целите и задачите на обучението по съответния учебен предмет или модул от учебния план, представя тематично учебното съдържание, дава най-общи методически указания за организацията и провеждането на обучението.

7.4. Система за оценяване и сертифициране

Знанията, уменията и професионално-личностните качества на обучаваните се оценяват в институциите на системата за професионално образование и обучение в съответствие с изискванията на Наредба № 3 от 2003 г. за системата за оценяване (ДВ, бр. 37 от 2003 г.). При

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

оценяването се определя степента на постигане на поставените цели и подцели на обучението. Оценяването се извършва на две нива - междинно и изходно. Входящото образователно равнище и професионално-личностните качества се оценяват според степента на постигане и се удостоверява с диплома за средно образование. Правоспособността за управление на МПС се удостоверява със свидетелство за управление на МПС. Системата за оценяване е точкова, а оценките от проверките се преизчисляват по шестобалната система.

7.4.1. Инструменти за оценяване

Тест, практическо задание, устно изпитване, практически задачи и др. Тези инструменти трябва да се апробират и да отговарят на ДООИ за система на оценяване и ДООИ за придобиване на професионална квалификация по професията "Инструктор за обучение на водачи на МПС".

7.4.2. Оценяване на изхода от обучението

Изпитите за придобиване на степен на професионална квалификация са два - по теория и по практика на професията, и се провеждат в съответствие с изискванията на чл. 34 - 37 ЗПОО и Наредба № 3 от 2003 г. за системата за оценяване - глава 4, раздели I и II. Организацията и съдържанието на изпитите за придобиване на степен на професионална квалификация са съгласно чл. 34 ЗПОО. Изпитите по теория и по практика на професията се провеждат по национални изпитни програми (чл. 36, ал. 1 ЗПОО).

7.4.3. Удостоверяване на професионалното обучение

Документите, с които се удостоверява придобитата степен на професионална квалификация, са регламентирани в чл. 38 ЗПОО. Съдържанието на документите се определя съгласно ДООИ за документите за системата на народната просвета и ДООИ за придобиване на квалификация по професии.

7.5. Чуждоезикови умения

След завършване на обучението, обучаваният трябва да умее да разбира при четене стандартна техническа и нормативна документация на чужд език, като я използва пряко в работа си.

8. Агент, недвижими имоти - код длъжност 3413-3001 (код по НКПД 2011: 3334 3001)

Професионално направление - Търговия на едро и дребно (341)

Наименование на професията-Брокер(341030)

Наименование на специалност - Недвижими имоти (3410301)

Степен на ПК: трета

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

8.1. Входни характеристики

8.1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията "Брокер" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО входящото минимално образователно равнище за ученици е завършен седми клас или завършено основно образование. За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията "Брокер" входящото минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години, е завършено основно образование.

8.1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията "Брокер" с придобиване на трета степен на професионална квалификация не се изисква предишна професионална квалификация или

професионален опит. Ако за обучение по професията "Брокер" с придобиване на трета степен на професионална квалификация кандидатстват лица, завършили обучение за придобиване на професионална квалификация по професиите "Финансов отчетник", "Продавач-консултант", "Сътрудник в бизнес услуги" и "Сътрудник за малък и среден бизнес" с придобиване на втора степен на професионална квалификация или по професиите "Геодезист" и "Строителен техник" с придобиване на трета степен на професионална квалификация, обучението им се зачита и се организира надграждащо обучение. Съдържанието на обучението се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в държавните образователни изисквания (ДОИ) за придобиване на квалификация по съответните професии.

8.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията "Брокер" могат да се обучават за придобиване на квалификация по професии от област на образование "Стопанско управление и администрация" или "Архитектура и строителство", като част от обучението по задължителната професионална подготовка се зачита. Лицата, придобили професионална квалификация по професията "Брокер", имат възможности за повишаване на квалификацията си в курсове и семинари, организирани от професионални гимназии, центрове за професионално обучение, браншови или професионални организации и др.

8.3. Възможности за професионална реализация

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията "Брокер" могат да постъпват на работа на длъжности (професии), включени в единична група 3413 (код по НКПД 2011: 3334) Агенти на недвижими имоти и управление на собственост.

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

8.4.Цели на обучението

8.4.1.Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:познава, спазва и прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд;умее да формулира проблеми, задава въпроси, прави отчет за извършената работа, установява и поддържа делови отношения с колеги и клиенти; познава стопанското и териториалното устройство на страната, разбира съществуващите икономически отношения, процеси и явления и прави изводи за факторите, които ги поражат; познава правата и задълженията си като участник в трудовия процес съгласно; да умее да работи в екип и т.н.

8.4.2.Цели на обучението по отрасловата ЗПП, единна за всички професии от професионално направление "Търговия на едро и дребно"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да:познава и прилага нормативните актове и съответните административни процедури при сделките с недвижимите имоти; познава правата и задълженията на страните при сделките с недвижими имоти и своята отговорност като посредник между тях;познава формите, принципите и методите на търговското обслужване;познава основните характеристики на организацията и хронологията в процеса на сделките с недвижими имоти;познава взаимоотношенията клиент - пазар и анализира факторите, които обуславят потребителското поведение; познава методологията за определяне на цените и разработването на ценова политика и т.н.

8.4.3.Цели на обучението по специфичната за професията "Брокер" ЗПП

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: познава правния режим на сделките с недвижими имоти; познава облагането с данъци и такси на недвижимите имоти и сделките с тях; умее да води преговори; има изградени комуникационни и презентационни умения при информиране на клиентите за ofertите с недвижими имоти; познава основите на градоустройството и строителството на сгради; описва устройството на територията, архитектурните норми и особеностите на строителството на различни обекти според тяхното предназначение; има знания и умения за управление на недвижимата собственост и т.н.

8.5.Резултати от ученето

В резултат на процеса на обучение курсистите придобиват компетенции,които са общи за професията „Брокер“,специфични за специалност „Недвижими имоти“,да прилагат изискванията на нормативните документи от областта на правото,строителството и архитектурата при сделки с недвижими имоти,за обслужване на сделки с недвижими имоти,работа с информационни и комуникационни средства.

8.6.Чуждоезикови умения

Обучаваният трябва да умее да се справя се със задачи на работното място, като осъществява комуникация на чужд език.В учебния план за професионално образование по

рамкова програма В - вариант В1, утвърден със Заповед № РД 09-1324/15.09.2010 г.от МОН, приложим за ученици, приети след завършен VII клас е предвидено интензивно изучаване на чужд език. Изучаваният първи чужд език продължава в XII клас като чужд език по професията.

8.7. Компютърни умения

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да умее да:намира информация с помощта на компютър; работи с текстообработваща програма, програма за електронни таблици, презентации и др.; работи с офис техника - телефон, факс, компютър, скенер, копирна машина;

9.Автомеханик - код длъжност 7231-3001 (код по НКПД 2011: 7231 3008)

Към момента няма приети ДООИ за длъжността „Автомеханик“. Съществуват такива за Единични групи 7231, в които влизат професиите техник / монтьор на транспортна / подемно - транспортна техника.

Професионално направление: Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства (525)

Наименование на професията - Техник по транспортна техника (525010); Монтьор на транспортна техника (525020); Техник по подемно - транспортна техника (525050); Монтьор на подемно-транспортна техника (525060)

Наименование на специалности - Автотранспортна техника (кодове 5250101 и 5250201), Подемно-транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства (кодове 5250501 и 5250601);

Степен на ПК: За монтьор транспортна / подемно - транспортна техника - втора ;За техник транспортна / подемно - транспортна техника – трета.

9.1.Входни характеристики

9.1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години

9.1.1.1. Техник по транспортна техника (525010)

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията "Техник по транспортна техника" входящото минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години, е завършено основно образование

9.1.1.2. Монтьор на транспортна техника (525020)

Входящото минимално образователно равнище е:за ученици - завършено основно образование или завършен клас от средното образование при срок на обучението до 4 години (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В);за лица, навършили 16 години - завършен клас от средното образование

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

или завършено средно образование при срок на обучението 1 година (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В).

9.1.1.3. Техник по подемно - транспортна техника;

Входящото минимално образователно равнище за ученици е завършен седми клас или завършено основно образование. За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията "Техник по подемно-транспортна техника" входящото минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години, е завършено основно образование.

9.1.1.4. Монтьор на подемно-транспортна техника

Входящото минимално образователно равнище е: за ученици - завършено основно образование или завършен клас от средното образование при срок на обучението до 4 години (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В); за лица, навършили 16 години - завършен клас от средното образование или завършено средно образование при срок на обучението 1 година (рамкова програма Б) или завършено основно образование при срок на обучението 4 години (рамкова програма В).

9.1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията "Техник по транспортна техника" с придобиване на трета степен на професионална квалификация не се изисква кандидатите да притежават по-ниска степен на професионална квалификация или професионален опит.

За лица, завършили обучение за придобиване на втора степен на професионална квалификация по професията "Монтьор по транспортна техника", както и за лица с професионален опит по професията "Техник по транспортна техника", се организира надграждащо обучение.

За обучение по професията "Монтьор на транспортна техника" с придобиване на втора степен на професионална квалификация не се изисква кандидатите да притежават по-ниска степен на професионална квалификация или професионален опит.

За лица с професионален опит по професията може да се организира надграждащо обучение. Съдържанието на обучението се определя след сравнение на компетенциите и резултатите от ученето, описани в Държавното образователно изискване (ДОИ) за придобиване на квалификация по професията.

За обучение по професията "Техник по подемно-транспортна техника" с придобиване на трета степен на професионална квалификация не се изисква кандидатите да притежават по-ниска професионална квалификация или професионален опит. Ако за обучение по професията "Техник по подемно-транспортна техника" с придобиване на трета степен на професионална квалификация кандидатстват лица, завършили обучение за придобиване на професионална квалификация по професия от професионално направление "Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства" с придобиване на втора или трета степен на професионална квалификация, обучението им се зачита и се организира надграждащо обучение.

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

За обучение по професията "Монтьор на подемно-транспортна техника" с придобиване на втора степен на професионална квалификация не се изисква кандидатите да притежават по-ниска степен на професионална квалификация или професионален опит. За лица с професионален опит по професията може да се организира надграждащо обучение.

9.2. Възможности за продължаване на професионалното обучение

9.2.1. Техник по транспортна техника

Придобилият трета степен на професионална квалификация по специалност от професията "Техник по транспортна техника" може да се обучава по друга специалност, като обучението му по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления и единна за професиите от професионално направление "Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства", както и част от специфичната за професията подготовка, се зачита.

9.2.2. Монтьор на транспортна техника

След придобиване на втора степен на професионална квалификация по специалност от професията "Монтьор на транспортна техника" обучаваният може да продължи обучението си по професия "Техник на транспортна техника" за придобиване на трета степен на професионална квалификация от същата специалност или по друга специалност, като обучението му по общата задължителна професионална, отрасловата и част от специфичната за професията задължителна професионална подготовка се зачита.

9.2.3. Техник по подемно-транспортна техника

Лице, придобило трета степен на професионална квалификация по дадена специалност от професията "Техник по подемно-транспортна техника", може да се обучава по друга специалност от същата професия, като се зачитат резултатите от обучението му по общата задължителна общообразователна подготовка - единна за всички професионални направления, по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление "Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства", и по специфичната за професията "Техник по подемно-транспортна техника" задължителна професионална подготовка.

Лице, придобило трета степен на професионална квалификация по дадена специалност от професия "Техник по подемно-транспортна техника", може да се обучава по същата специалност от друга професия на професионално направление "Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства", като се зачитат резултатите от обучението му по общата задължителна общообразователна подготовка - единна за всички професионални направления, и по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от това професионално направление.

Притежаващите правоспособност за управление на определен вид и степен товароподемни кранове могат да продължат обучението си за придобиване правоспособност за управление на друг вид товароподемен кран и по-висока степен по съкратени програми.

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

9.3. Възможности за професионална реализация

9.3.1. Техник по транспортна техника

Възможности за професионална реализация на завършилите тази специалност са посочени в НКПД в Република България, утвърдена със заповеди на министъра на труда и социалната политика.

9.3.2. Монтьор на транспортна техника

Придобилите втора степен на професионална квалификация по професията "Монтьор на транспортна техника" могат да постъпват на работа на длъжности (професии) от единични групи 7231 Механици и монтьори на моторни превозни средства, 7233 Механици и монтьори на промишлени и селскостопански машини и оборудване, 8331 Водачи на автобуси и ватмани, 8332 Водачи на тежкотоварни автомобили и 8341 Оператори на подвижни съоръжения в селското и горско стопанство, както и други длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

9.3.3. Техник по подемно-транспортна техника

Възможности за професионална реализация на лицата придобили трета степен на професионална квалификация по професията „Техник на подемно-транспортни машини“ са посочени в Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД) в Република България, утвърдена със заповеди на министъра на труда и социалната политика.

9.3.4. Монтьор на подемно-транспортна техника

Лицата, придобили втора степен на професионална квалификация по професията "Монтьор на подемно-транспортна техника", могат да заемат длъжности посочени в НКПД в Република България.

9.4. Цели на обучението

9.4.1. Цели на обучението по общата ЗПП - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: познава и използва личните предпазни средства, знае и прилага основните правила за безопасна работа при експлоатацията, техническото обслужване, диагностиката и ремонта на автотранспортната и пътностроителната техника, на строителната площадка и работното място, да не замърсява с работата си околната среда; организира и отговаря за спазване изискванията за безопасност, хигиена и охрана на труда, за пожарна и аварийна безопасност на определените работни места; осъществява ефективни комуникации при изпълнение на трудовата си дейност в работен екип - умее да формулира проблеми, да задава въпроси, да прави отчет за извършената работа; участва в мениджмънта на предприятието и оценява стойността на работата, като използва вътрешни критерии и външни (независими) стандарти за качеството ѝ; познава пазарните отношения, мястото и ролята в тях на отделните лица, фирмите, институциите и държавата и т.н.

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

9.4.2. Цели на обучението по отрасловата ЗПП - единна за всички професии от професионално направление "Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства"

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: познава и използва ефективно конструкционно-ремонтни и експлоатационни материали според предназначението им; знае и прилага правилата за транспорта и съхранението им; познава машинните елементи, основните принципи на съпротивлението на материалите, статиката, кинематиката и взаимозаменяемостта на детайлите; знае основните технологии за изработване на детайлите; притежава знания за основите на електротехниката и електрониката, за основните принципи на автоматизацията и автоматичните устройства; знае и обяснява понятията и принципите на термодинамиката и термодинамичните процеси; познава видовете двигатели с вътрешно горене и т.н.

9.4.3. Цели на обучението по специфичната за професията "Техник по транспортна техника" ЗПП

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: планира, организира и контролира ефективното използване на конструкционно-ремонтните и експлоатационните материали; знае основните технологични операции за изработването на детайли на автотранспортна и пътностроителна техника, за рециклирането и унищожаването им; знае предназначението, устройството и принципа на действие на различните видове автотранспортна и пътностроителна техника, в т.ч. техните детайли, възли, агрегати и системи; извършва в технологична последователност диагностика и контрол на техническото състояние на механизмите, системите и агрегатите на автотранспортна и пътностроителна техника и установява причините за повредите им; организира, контролира и извършва в технологична последователност основните диагностични операции и установява причините за повреди и т.н.

9.4.4. Цели на обучението по специфичната за професията "Монтьор на транспортна техника" ЗПП

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: познава и прилага технологичната последователност на специфичните дейности при диагностика, техническо обслужване, ремонт и експлоатация на автотранспортна и пътностроителна техника; подбира и използва правилно инструменти и приспособления, апаратура, агрегати, съоръжения, машини, необходими за диагностика, техническо обслужване, ремонт и експлоатация на автотранспортна и пътностроителна техника; познава и прилага технологиите за работа с автотранспортна и пътностроителна техника; познава и ефективно използва конструкционно-ремонтните и експлоатационните материали и т.н.

9.4.5. Цели на обучението по специфичната за професията "Техник по подемно-транспортна техника" ЗПП

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: знае предназначението, устройството, конструктивните особености и характерните неизправности на товароподемните механизми; знае и спазва изискванията на Наредбата за безопасна

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

експлоатация и технически надзор на повдигателните съоръжения ;транспортира подемно-транспортна техника;спазва правилата за безопасно управление на моторно превозно средство и за поведение при пътно-транспортно произшествие и т.н.

9.4.6.Цели на обучението по специфичната за професията "Монтьор на подемно-транспортна техника" задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: знае предназначението, устройството, конструктивните особености и характерните неизправности на товароподемните механизми; спазва изискванията на Наредбата за безопасната експлоатация и техническия надзор на повдигателни съоръжения, приета с ПМС № 199 от 2010 г. (ДВ, бр. 73 от 2010 г.); транспортира безопасно подемно-транспортна техника;спазва разпоредбите на Закона за движение по пътищата и т.н.

9.5.Резултати от ученето

В резултат на проведения учебен процес курсистите придобиват в общи за професията „Техник на транспортна техника“ компетенции,такива които са специфични за специалност „Автотранспортна техника“, „Пътно-строителна техника“, общи за професията „Монтьор на транспортна техника“,общи за професията „Техник на подемно-транспортна техника“,специфични за специалност„Подемно-транспортна техника,монтирана на пътни транспортни средства“ и общи за професията „Монтьор на подемно-транспортна техника“.

9.6.Чуждоезикови умения

След завършване на обучението обучаваният трябва да умее да: осъществява кратка комуникация на чужд език и да чете и разбира необходимата стандартна техническа документация на чужд език.

9.7. Компютърни умения

След завършване на обучението обучаваният трябва да:знае общите правила за работа с компютър и умее да намира, съхранява и изпраща информация с помощта на компютърни системи и офис техника; умее да създава текстови документи, документи с електронни таблици и база данни, презентации и интегрирани документи; умее да работи със специализирани софтуерни продукти; намира и съхранява информация в компютъра, създава елементарен текст, намира информация в интернет.

10. Строителни електротехници и сродни на тях - Единична група 7411

Таблица

Професионално направление:		
522	Електротехника и енергетика	
Наименование на професията:		
522010	Електротехник	
Специалности:		Степен на професионална
5220101	Електрически машини и апарати	Трета
5220102	Електроенергетика	Трета
5220103	Електрообзавеждане на	Трета
5220104	Електрообзавеждане на кораби	Трета
5220105	Електрообзавеждане на железопътна техника	Трета
5220106	Електрообзавеждане на транспортна техника	Трета
5220107	Електрообзавеждане на електрически превозни средства за	Трета
5220108	Електрообзавеждане на подемна и асансьорна техника	Трета
5220109	Електрически инсталации	Трета
5220110	Електродомакинска техника	Трета

10.1. Входни характеристики 10.1.1. Изисквания за входящо минимално образователно равнище за ученици и лица, навършили 16 години

За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Електротехник“ от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 ЗПОО входящото минимално образователно равнище за ученици е завършен седми клас или завършено основно образование. За придобиване на трета степен на професионална квалификация по професията „Електротехник“ входящото минимално образователно равнище за лица, навършили 16 години, е завършено основно образование.

10.1.2. Изисквания за входящо квалификационно равнище или професионален опит

За обучение по професията „Електротехник“ с придобиване на трета степен на

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

професионална квалификация не се изисква кандидатите да притежават по-ниска степен на професионална квалификация или професионален опит. За лица, завършили обучение за придобиване на втора степен на професионална квалификация по професията „Електромонтьор“, както и за лица с професионален опит по професията „Електротехник“, се организира надграждащо обучение.

10.2 Възможности за продължаване на професионалното обучение

След придобиване на трета степен на професионална квалификация по дадена специалност обучаваният може да се обучава по друга специалност от професията „Електротехник“, като обучението по общата задължителна професионална подготовка и отрасловата задължителна професионална подготовка се зачита за всички специалности от професионално направление „Електротехника и енергетика“.

Придобилите трета степен на професионална квалификация по професията „Електротехник“ могат да постъпват на работа на длъжности (професии) от единична група 3113 „Електротехници“ от НКПД - 2011, както и други длъжности, включени при актуализиране на НКПД.

10.3. Цели на обучението

10.3.1. Цели на обучението по общата задължителна професионална подготовка - единна за всички професионални направления

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: спазва и прилага правилата за здравословни и безопасни условия на труд, като следи и контролира спазването им и от останалите в екипа; умее да формулира проблеми, задава въпроси и дава компетентни отговори; познава правата и задълженията си като участник в трудовия процес, спазва договорните отношения между работодател и работник; работи с компютър, ползва програмни продукти, специфични за специалността и т.н.

10.3.2. Цели на обучението по отрасловата задължителна професионална подготовка - единна за всички професии от професионално направление „Електротехника и енергетика“

След завършване на обучението по професията обучаваният трябва да: спазва разпоредбите в електротехническата документация; познава начините за производство, пренасяне, разпределение и консумиране на електрическата енергия; умее да разчита техническа документация с цел извършване на монтаж, демонтаж, ремонт и обслужване на електротехническо оборудване; подбира, използва и съхранява правилно електротехническите материали, ръчни и електрически инструменти, измервателни уреди и диагностична техника; извършва подготвителни, монтажни дейности и измерване на величини, като спазва изискванията по охрана на труда, техническа безопасност и противопожарна охрана и т.н.

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE

10.3.3.Цели на обучението по специфичната за професията „Електротехник“ задължителна професионална подготовка

След завършване на обучението обучаваният трябва да:описва основните конструкции електротехнически съоръжения, в т.ч. техните съставни части, както и принципа им на работа; сравнява и анализира видовете от съответните електротехнически съоръжения; познава инструментите и машините за изработване, обслужване и ремонт на електротехнически съоръжения и умее да си служи с тях; описва и прилага основните технологични операции за изработване на частите на електротехническите съоръжения; разпознава най-често срещаните повреди в електротехническите съоръжения и причините за тях и т.н.

10.4.Резултати от ученето

В резултат на проведеното обучение курсистите придобиват компетенции общи за професията „Електротехник“,специфични за специалност „Електрически машини и апарати“,специалност „Електроенергетика“, специалност „Електрообзавеждане на кораби“,специалност „Електрообзавеждане на железопътна техника“, специалност „Електрообзавеждане на транспортна техника“, специалност „Електрообзавеждане на електрически превозни средства за градския транспорт“, специалност „Електрообзавеждане на подемна и асансьорна техника“, специалност „Електродомакинска техника“.

10.5.Чуждоезикови умения

След завършване на обучението обучаваният трябва да умее да ползва справочна и каталожна литература в текстови и електронен вид на български и чужд език.

10.6.Компютърни умения

След завършване на обучението обучаваният трябва да умее да: работи с компютър, като ползва програмни продукти, специфични за специалността и разчита и/или разработва самостоятелно с компютър чертежи и електрически схеми на елементи на електротехнически съоръжения.

skills balancing

European Territorial Cooperation Programme

Greece - Bulgaria

INVESTING IN OUR FUTURE